

Složitost I - cvičení

Martin Všeticka

1 Cvičení 2010-10-04

1.1 Příklad

Def $S = \{1, \dots, n\}$ značí n úloh, pro které budeme hledat rozvrh.

Def Úlohy i a j jsou *kompatibilní*, pokud $[s_i, f_i) \cap [s_j, f_j) = \emptyset$. s_i (resp. f_i) značí startovní (resp. koncový) čas úlohy i .

Poznámka Hledání kompatibilních úloh je důležité například pro plánování úloh na jednoprocessorovém počítači.

Úkol Na tomto cvičení se hledají největší (v kardinalitě) množiny kompatibilních úkolů. Používá se obecný hladový algoritmus:

Dokud $S \neq \emptyset$ opakuj:

1. Podle KRITÉRIA vyber $x \in S$ a přidej x do řešení.
2. Z S odeber úlohy nekompatibilní s x .

Možná kritéria pro algoritmus

1. Nejmenší hodnota s_i .

Protipříklad:

```
[----- 1 -----]  
[- 2 -][- 3 -]
```

Vybereme úkol 1, přestože bychom měli vybrat úkoly 2 a 3 (maximalizujeme kardinalitu množiny kompatibilních úkolů, ne trvání úloh!).

2. Nejkratší $f_i - s_i$.

Protipříklad:

$$\begin{bmatrix} - & 3 & - \\ - & 1 & - \end{bmatrix} \begin{bmatrix} - & 2 & - \end{bmatrix}$$

Vybereme úkol 3 (čímž zabijeme úkoly 1 a 2), přestože bychom měli vybrat úkoly 1 a 2.

3. Úkol, který se překrývá s nejmenším počtem úkolů z S .

Protipříklad:

Nejlepší výsledek jsou čtyři úlohy naznačené šipkou. Když však vybereme úlohu, která se překrývá s dvěma jinými úlohami, tak zabijeme dvě úlohy a již můžeme získat pouze nejlepší rozvrh se třemi úlohami.

4. Největší s_i (resp. nejmenší f_i). Toto již funguje! Je snadné si rozmyslet, že pokud máme optimální rozvrh O , který nepoužívá úlohu i s minimálním časem f_i , pak můžeme z O odebrat 1. úlohu a přidat do O úlohu i a stále máme optimální rozvrh.

1.2 Příklad

Úkol Najděte rozklad všech úkolů na co nejmenší počet kompatibilních množin.

Poznámka Zadání si můžeme představit tak, že máme učebny a chceme přednáškami zaplnit co nejméně učeben.

Řešení Jak by nás napadlo, že to jde dělat:

- Iterativní použití kritéria 4 z minulého příkladu.

Protipříklad:

```

[--- 1 ---] [--- 2 ---]
                [--- 3 ---]
[----- 4 -----]

```

Evidentně jdou dát úkoly do dvou kompatibilních množin $S_1 = \{1, 2\}$ a $S_2 = \{4, 3\}$. Náš algoritmus však vezme úkol 3, pak úkol 1, čímž vznikne $S_1 = \{3, 1\}$ a pak vytvoří $S_2 = \{2\}$ a následně $S_3 = \{4\}$. Algoritmus tedy vytvořil 3 množiny ačkoli stačí 2.

- Iterativní použití blackboxu, který dokáže vyřešit remízy v předchozím algoritmus, vybírajícího maximální kompatibilní množiny.

Protipříklad:

```

[-- 1 --] [-- 2 --] [----- 3 -----]
[----- 4 -----]  [-- 5 --] [-- 6 --]

```

- Iterativní použití kritéria 3 s rozdílem, že koliduje s největším počtem úloh

Protipříklad:

```

          3          2      1      1
[-----] [-----] [--] [--]
[--] [--] [-----] [-----]

```

1   1   2   3

Čísla udávají s kolika úlohami daná úloha koliduje. Je vidět, že opět algoritmus vrátí tři množiny úloh, kdežto evidentně je možné je rozdělit do dvou.

- Uspořádáme úlohy podle rostoucích s_i a zpracováváme je v tomto pořadí. Při zpracování úkolu se startovním časem s_i provedeme to, že jej přiřadíme do libovolné z již vytvořených kompatibilních skupin, ke které ho přiřadit lze a pokud taková skupina neexistuje, tak úkol "založí" novou skupinu.

Formálně: Přidáváme úkol i . Pokud $\forall j \in \{1, \dots, k-1\}$ existuje úkol l v j -té skupině takový, že $s_l \leq s_i \leq f_l$. Tudíž nemůže existovat méně než k skupin úkolů a musíme založit k -tou skupinu úkolů.

Příklad:

```

1  [-----]    [-----]
2      [-----]
3
4
.
.
.
k                        [-----]
```

Tento algoritmus tedy FUNGUJE.

Odbočka: Představme si, že úkoly odpovídají vrcholům grafu. Hrany odpovídají nekompatibilitám dvojic úkolů. Pak náš problém můžeme převést na problém barvení grafu. Najít chromatické číslo grafu je NP-úplný problém. My jsme však schopni náš problém s rozvrhy řešit v polynomiálním čase. To je divné, ne? Není, protože ne každý graf lze převést na rozvrh, například úplný graf K_4 nejde. Rozvrhy odpovídají pouze jedné skupině grafů, kterým se říká *intervalové* a u nich lze najít chromatické číslo rychle.

2 Matroidy

2.1 Příklad

Nechť S je konečná a neprázdná. Nechť $I_k = \{A \subseteq S \mid |A| \leq k\}$. Dokažte, že (S, I_k) je matroid $\forall k$.

Řešení

1. S konečná, neprázdná – ANO
2. Dědičná vlastnost je zřejmá přímo z definice I_k . Jestliže mám $B \subseteq S$, pak $A \subseteq B$ má velikost určitě $\leq k$.
3. Ověřujeme: Jestliže $A \in I_k$, $B \in I_k$ a $|A| < |B| \Rightarrow \exists x \in B \setminus A$ tak, že $A \cup \{x\} \in I_k$. Takové x existuje, lze vzít libovolné z $B \setminus A$.

Všechny tři vlastnosti matroidu jsme ověřili a tedy (S, I_k) je matroid.

2.2 Příklad

- Nechť S je konečná a neprázdná.
- Nechť $S_1, \dots, S_n$ je rozklad S takový, že $\forall i \neq j$ platí $S_i \cap S_j = \emptyset$ a $\bigcup_{i=1}^n S_i = S$.
- Nechť $I = \{A \subseteq S \mid \forall i : |A \cap S_i| \leq 1\}$.

Dokažte, že (S, I) je matroid.

Řešení

1. S konečná, neprázdná – ANO
2. Dědičná vlastnost platí. Jestliže mám $B \in I$, pak pro $A \subseteq B$ určitě platí $\forall i : |A \cap S_i| \leq 1$ – ANO.
3. Výměnná vlastnost: Máme $A \in I$ a $B \in I$ takové, že $|A| < |B|$.
Chceme ukázat, že existuje alespoň jedno S_i takové, že se s ním protíná B a ne A .

$$\begin{aligned}
|B| > |A| &\Rightarrow |\{i \mid |B \cap S_i| = 1\}| > |\{i \mid |A \cap S_i| = 1\}| \\
&\Rightarrow \exists i : (|B \cap S_i| = 1) \& (|A \cap S_i| = 0) \\
&\Rightarrow \text{Nechť } x \in B \cap S_i \text{ pak } A \cup \{x\} \in I
\end{aligned}$$

2.3 Příklad (DÚ)

Nechť $M = (S, I)$ je matroid. Dokažte, že $M' = (S, I')$ je také matroid, kde $I' = \{A \subseteq S \mid \text{taková, že } S \setminus A \text{ obsahuje nějakou maximální nezávislou množinu z } I\}$

Řešení

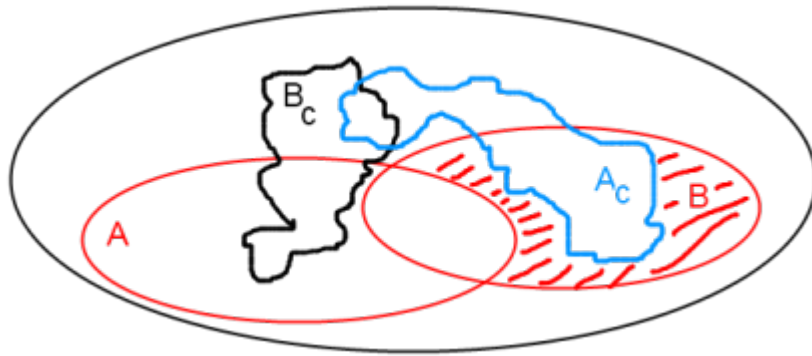
1. S je neprázdná, protože M je matroid.
2. Dědičná vlastnost: triviální, pro množinu $A \in I'$ existuje maximální nezávislá množina A_C v $S \setminus A$ a pro podmnožiny A si mohu vzít tu samou A_C .

[A_C vyjadřuje komplement k množině A]

3. Výměnná vlastnost:

Je nutno ukázat: $A, B \in I', |A| < |B| \Rightarrow \exists x \in B \setminus A$ tak, že $A \cup \{x\} \in I'$

- (a) Jestliže existuje prvek $x \in B \setminus A$ tak že $x \notin A_C$, pak x je hledaným prvkem.

Kandidáti na prvek x jsou vyšrafováni červeně.

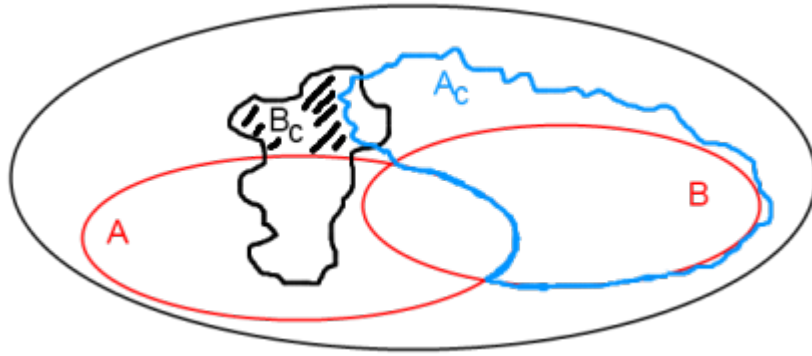
- (b) Neexistuje prvek x z případu a), to znamená že platí $B \setminus A \subseteq A_C$.

👁 **Pozorování** Jestliže $B \setminus A \subseteq A_C$, pak existuje prvek $y \in B_C$ takový, že $y \notin A_C$ a zároveň $y \notin A$.

Důkaz.

- Z předpokladu $|A| < |B|$ plyne $|A \setminus (A \cap B)| < |B \setminus (A \cap B)|$ a z dále plyne, že existuje prvek z z množiny B_C takový, že $z \notin A$.
- Pokud by každý prvek množiny B_C , který neleží v A , patřil do A_C , pak by $|A_C| \neq |B_C|$ – SPOR.

□

- Necht' $B_{CC} = B_C \setminus A$
- Necht' $A_{CC} = A_C \setminus B$
- Množiny B_{CC} a A_{CC} jsou nezávislé množiny matroidu M dle dědičné vlastnosti.
- Víme, že $|B_{CC}| > |A_{CC}|$.
- Využijeme výměnnou vlastnost matroidu M , dostaneme $A_{CC2} = A_C \cup \{t\}$, kde $t \in B_{CC}$.
- Nyní chci doplnit A_{CC2} na velikost A_C , provádím tedy výměny mezi A_{CC2} a A_C , dokud nemá A_{CC2} stejnou kardinalitu jako A_C .
- Hledaným prvkem x je prvek z množiny $A_C \setminus A_{CC2}$, o které jsme dokázali, že je neprázdná.

3 Cvičení 2010-10-18

Příklad 1 Necht' je orientovaný graf $G = (V, E)$, kde $|V| = n$, zadán maticí sousednosti. Navrhněte algoritmus, který zjistí zda G obsahuje stok, tj. vrchol x takový, že

- pro vstupní stupeň x platí: $\text{indegree}(x) = n - 1$ a
- pro výstupní stupeň x platí $\text{outdegree}(x) = 0$,

přičemž algoritmus smí použít (přečíst) pouze $O(n)$ prvků matice. Předpokládejme, že před zahájením algoritmu je již celá matice načtena do paměti.

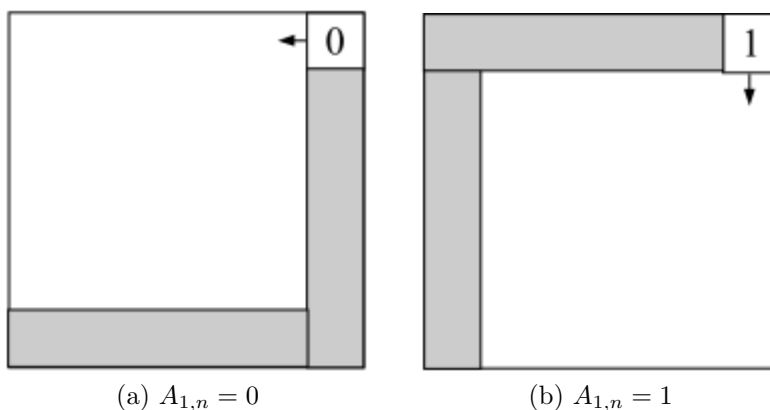
Def: Matice sousednosti A pro graf $G = (V, E)$ je matice $|V| \times |V|$ taková, že platí:

$$(i, j) \in E \Rightarrow A_{i,j} = 1$$

$$(i, j) \notin E \Rightarrow A_{i,j} = 0$$

Poznámka: Máme data n^2 dat a chceme algoritmus s časovou složitostí $O(n)$. Takže se nemůžeme ani podívat na všechny prvky.

Řešení Úlohu jde vyřešit pomocí vybraného průchodu prvků matice.

Obrázek 1: Dvě možné výchozí pozice

Začneme v pravém horním rohu¹ matice sousednosti. První (resp. druhá) pozice na obrázku 1 vyznačují, na který další prvek matice se podíváme, jestliže na výchozí pozici je 0 (resp. 1). Proč zrovna takto?

¹Tedy na pozici $[0, n - 1]$, indexujeme od 0 do $n - 1$.

- Pokud je na pozici $A_{i,j} = 0$, pak vrchol j nemůže být stok, protože do něj nevede hrana (i, j) a bude tedy platit $\text{indegree}(j) \leq n - 2$.
- Pokud je na pozici $A_{i,j} = 1$, pak vrchol i nemůže být stok, protože z něj vede hrana (i, j) a určitě bude mít $\text{outdegree}(i) \geq 1$.

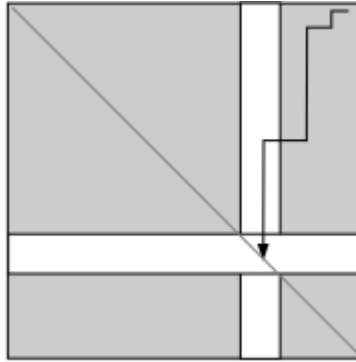
V každém kroku procházky tedy dokážeme vyloučit jeden vrchol, který nemůže být stokem. Stačí tedy projít $n - 1$ pozic v matici A a o posledním vrcholu rozhodnout, zda je nebo není stokem, jelikož je to jediný kandidát.

Po $n - 1$ krocích skončíme na diagonále - proč? Uděláme z pravého horního rohu matice D kroků dolů a L doleva². Budeme na pozici $[D, (n - 1) - L]$. Protože $D = (n - 1) - L$, tak po $n - 1$ krocích skončíme na prvku

$$[(n - 1) - L, (n - 1) - L],$$

což je prvek diagonály.

Prvek, na kterém skončí procházka maticí, vidíme na následujícím obrázku.

Obrázek 2: Konec procházky maticí

Tento prvek je jediného kandidáta na stok a proto ho ověříme (tj. zda bílý řádek tvoří samé nuly a bílý sloupec samé jedničky (kromě prvku na diagonále)).

Složitost algoritmu:

$$T(n) = \Theta((n - 1) + (n - 2) + (n - 1)) = \Theta(n)$$

---

²Platí, že $D + L = n - 1$.

Příklad 2 Orientovaný graf G se nazývá *polosouvislý*, pokud pro každé dva vrcholy x, y existuje v G orientovaná cesta z x do y nebo orientovaná cesta z y do x (nebo obě). Navrhněte algoritmus na testování polosouvislosti grafů, který poběží v $O(n + m)$, kde n je počet vrcholů a m počet hran v grafu G .

Řešení Ukážeme algoritmy i pro horší časové složitosti:

1. V čase $O(n^2(n + m))$

Stačí spustit³ pro každé dva vrcholy grafu prohledávání do hloubky (DFS).

2. V čase $O(n(n + m))$

Nejdříve spočítáme matici dosažitelnosti tím, že spustíme n krát DFS (tedy $O(n(n+m))$). Pak zjistíme prohledáním celé matice dosažitelnosti, jestli existují indexy i, j takové, že

$$D[i, j] = D[j, i] = 0.$$

Toto stihneme v čase $O(n^2)$. Dohromady máme $O(n(n + m))$.

3. V čase $O(n + m)$

- (a) Nejdříve najdeme v grafu G silně souvislé komponenty $S_1, \dots, S_p$, což stihneme v čase $O(n + m)$. Algoritmus na hledání silně souvislých komponent:

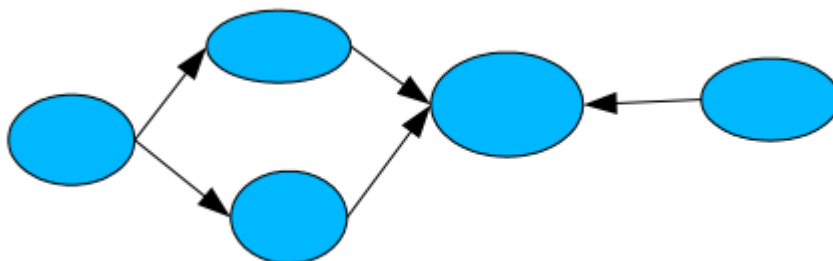
STRONGLY-CONNECTED-COMPONENTS (graph G)

```

1  call DFS ( $G$ ) to compute finishing times  $f[u]$ 
   for each vertex  $u$ 
2  compute  $G^T$  (graph  $G$  with reversed edges)
3  call DFS ( $G^T$ ), but in the main loop of DFS, consider
   the vertices in order of decreasing  $f[u]$ 
   (as computed in line 1)
4  output the vertices of each tree in the depth-first
   forest formed in line 3 as a separate strongly
   connected component
```

---

³Časová složitost DFS je $O(n + m)$.

Obrázek 3: Silně souvislé komponenty

👁 **Pozorování:** Žádné nalezené silně souvislé komponenty neleží na kružnici. Jinak by tyto silně souvislé komponenty spolu s kružnicí tvořili novou silně souvislou komponentu, která je ostře větší než SSK, ze kterých by se skládala.

- (b) Silně souvislé komponenty bychom mohli uspořádat pomocí topologického třídění⁴. Algoritmus pro topologické třídění:

```

TOPOLOGICAL-SORT(graph G)
1  call DFS(G) to compute finishing times f[v]
   for each vertex v
2  as each vertex is finished, insert it onto
   the front of a linked list
3  return the linked list of vertices

```

Pokud se však podíváme⁵ na algoritmus pro STRONGLY-CONNECTED-COMPONENTS, tak druhý DFS průchod (řádek 3) vrací silně souvislé komponenty v topologickém uspořádání a proto TOPOLOGICAL-SORT aplikovat znovu nepotřebujeme.

- (c) Abychom vyřešili úlohu, tak algoritmus STRONGLY-CONNECTED-COMPONENTS z bodu (a) doplníme na řádce 3 o uložení informace, že při stavění i -tého stromu S_i v grafu G^T (což je topologicky i -tá SSK grafu G , jak bylo uvedeno v bodě (b)) vede z nějakého vrcholu $u \in S_i$ hrana do nějakého vrcholu $v \in S_{i-1}$.

⁴Místo vrcholů bychom třídili silně souvislé komponenty. Mohli bychom algoritmus použít díky pozorování.

⁵Nebo si přečtete kapitolu 22 a článek o SSK v *Introduction to Algorithms, 2ed*

Tím pádem vede hrana v grafu G ze SSK S_{i-1} do SSK S_i . G je polosouvislý tehdy a jen tehdy když tohle platí pro každé i .

4 Cvičení 2010-11-08

Příklad 1 Nechť máme k dispozici „černou skříňku“, která umí řešit SAT (rozhodovací problém splnitelnosti CNF formulí) v polynomiálním čase. Skříňka odpovídá pouze ANO-NE. Zkonstruujte algoritmus, který pro danou CNF najde v polynomiálním čase (libovolné) splňující ohodnocení proměnných, pokud takové ohodnocení existuje.

Poznámky

- Formule je ve tvaru *konjunktivní normální formy (CNF)*, jestliže je ve tvaru konjunkce klauzulí (disjunkce literálů), tedy např. formule:

$$(A \vee B) \wedge (\neg B \vee C \vee \neg D) \wedge (D \vee \neg E)$$

je ve tvaru CNF.

- Zvláštním případem je prázdná formule, ta je z definice nesplnitelná.

Řešení (algoritmus)

1. Pusť blackbox na vstupní formuli a ...
  - (a) pokud vrátí NE, pak SKONČI, formule nelze splnit.
  - (b) pokud vrátí ANO, pak přejdi na krok 2)
2. Vyber nějakou proměnnou x z formule a jdi na krok 2a)
  - (a) dosad' $x = 0$ do aktuálního CNF a pusť blackbox ...
    - pokud blackbox vrátí ANO, tak přejdi na krok 2)
[Nepokazili jsme volbou $x = 0$ splnitelnost, tak můžeme pokračovat na dalších proměnných]
    - pokud vrátí NE, tak vrať dosazení $x = 0$ a přejdi na krok 2b)
[Pokazili jsme splnitelnost volbou $x = 0$, tak tento krok vrátíme a již s jistotou v kroku 2b) můžeme dosadit $x = 1$]
  - (b) dosad' $x = 1$ a jdi na krok 2)

Poznámky

- Do kroku 2 se dostanu pouze pokud formule je splnitelná.
- Místo dosazování hodnot za proměnné bych mohl do formule přidávat *literály* (proměnná nebo negace proměnné) a tím vynucovat jejich hodnotu. Krok 2a bych tedy mohl nahradit tím, že na konec formule přidám $\wedge \neg x$.

Řešení (slovně) Postupně se dosazují hodnoty za jednu proměnnou, pokud volba projde (skříňka řekne ANO), pak dosadím za další proměnnou a postup opakujeme; pokud skříňka řekne ne, pak dosadíme opačnou hodnotu (tj. pokud jsme prve dosadili 1, tak teď dosadíme 0) a opět pošleme do skříňky (pokud mi to pro 0 (resp. 1) nevyšlo, pak pro 1 (resp. 0) to už vyjít musí (jinak by neexistovalo žádné ohodnocení)).

Příklad 2 Problém vrcholového pokrytí (VP).

- Definice na úvod: Nechť $G = (V, E)$ je neorientovaný graf, nechť $S \subseteq V$, pak S je *vrcholové pokrytí* G , jestliže $\forall e \in E$ platí e je incidentní⁶ s S .
[Tedy: S je vrcholové pokrytí G , pokud pro každou hranu $(u, v) \in E$ platí že, $u \in S$ nebo $v \in S$.]
- Vstup: neorientovaný graf $G = (V, E)$ a $k \in \mathbb{N}$

Mějme blackbox, který dokáže o daném grafu říci, zda existuje v G vrcholové pokrytí, které je $\leq k$. Navrhněte algoritmus, který pomocí blackboxu v polynomiálním čase zkonstruuje pro daný graf G jeho minimální vrcholové pokrytí.

Poznámka Pokud má graf vrcholové pokrytí velikosti k , pak jistě existují vrcholová pokrytí velikosti $k + 1, k + 2, \dots, |V|$, naopak to obecně neplatí.

---

⁶Jestliže $(u, v) \in E$, pak vrcholy u a v jsou incidentní s hranou e a žádné jiné vrcholy nejsou.

Řešení

1. Pomocí nejvýše $|V| = n$ dotazů na blackbox získáme správnou hodnotu parametru k . Ptáme se blackboxu postupně zda existuje vrcholové pokrytí velikosti $0, 1, \dots$ dokud blackbox neodpoví, že takové vrcholové pokrytí existuje.

[$S = V$ je jistě vrcholové pokrytí, tedy nejpozději na n se zastavíme.]

2. Algoritmus:

- (a) Označíme všechny vrcholy bílou barvou.
- (b) Dokud existuje bílý vrchol, tak vyberu náhodně nějaký bílý vrchol v , označím ho červeně a zeptám se, zda na množině bílých vrcholů existuje vrcholové pokrytí o velikosti $k - 1$:
  - i. pokud existuje, pak odeberu vrchol v (čímž odstraním i hrany s ním incidentní, ty mám již ale pokryté vrcholem v) a nastavím $k = k - 1$.
  - ii. pokud neexistuje, tak označím v černě (tím říkám, že $v \notin S$) a k neměním.

Poznámka Člověk by si mohl říct, že algoritmus upraví tak, že odebere vrchol v i v případě ii). To však rozbije algoritmus, protože se s v mohou odeberat i nějaké hrany, které již později nemusíme pokrýt.

Příklad 3 Problém TAUT.

- Vstup: Booleovská formule F sestávající z proměnných $x_1, x_2, \dots, x_n$ a operací $\{\wedge, \vee, \neg, (,)\}$
- Otázka: Je F tautologie?
  1. TAUT $\in$ NP
  2. TAUT $\in$ CO-NP
  3. Jaká je složitost TAUT, pokud je F ve tvaru CNF?
  4. Jaká je složitost TAUT, pokud je F ve tvaru DNF?

Řešení

1. Neví se. Pokud ANO, pak $NP \equiv Co-NP$. TODO
2. Okamžitě: Ano. Certifikát pro zápornou odpověď: Ohodnocení při němž formule není pravdivá.

Potřebujeme algoritmus, který to v polynomiálním čase umí.

3. Na formuli "útočíme po klauzulích". Stačí aby se v jedné klauzuli nevyskytovala nějaká proměnná $x_1, \dots, x_n$ jako komplementární pár⁷ a celá formule není tautologie. Pokud se proměnná nevyskytuje v klauzuli vůbec, tak to samozřejmě nevádí.

Příklad:

$$(A \vee B) \wedge (\neg B \vee C \vee \neg D)$$

zde stačí zvolit ohodnocení $v(A) = 0$ a $v(B) = 0$ (a libovolné ohodnocení ostatních výrokových proměnných) a formule není pravdivá.

Lze v lineárním čase otestovat. TODO JAK PRESNE?

4. Pozorování: F je nesplnitelná $\Leftrightarrow \neg F$ je nesplnitelná. TODO

5 UNSORTED

Příklad 1 Definujme problém LOUP (loupežníci) následovně:

Instance: Přirozená čísla $a_1, \dots, a_n$

Otázka: Existuje podmnožina T množiny indexů $S = \{1, \dots, n\}$ taková, že:

$$\sum_{i \in T} a_i = \sum_{i \in S \setminus T} a_i$$

Dokažte, že LOUP je NP-úplný problém.

Řešení Dokazujeme, že LOUP je NP-úplný problém.

1. LOUP $\in$ NP

---

⁷Tedy ve formě gace a zároveň ve formě negace.

- Převědeme na problém *součtu podmnožiny*⁸ s tím, že součet je $b := \frac{\sum a_i}{2}$ (dělíme půlky)
- Certifikát: Množina T .

2. Je LOUP NP-těžký?

SP [znak redukce] LOUP

$$a_1, a_2, \dots, a_n, b \tag{1}$$

$$a_1, a_2, \dots, a_n, b^* = \underbrace{\sum_{i=1}^n a_i}_{\text{ozn. } A} - b \tag{2}$$

Je zřejmé, že (1) má řešení právě tehdy když (2) má řešení⁹. Nyní zdefinujeme b' takto:

- jestliže $b \geq \frac{1}{2}A$, pak $b' = b$,
- jestliže $b < \frac{1}{2}A$, pak $b' = A - b$.

Proměnnou b' zavádíme proto, abychom nepracovali s příliš malým b . Dodefinujeme ještě prvek a_{n+1} takto:

$$a_{n+1} := b' - (A - b') = 2b' - A,$$

což odpovídá doplnění jednoho předmětu tak, aby součet všech předmětů byl $2b$ (b je hledaná půlka).

Věta: Zkonstruovaná instance LOUP: $a_1, \dots, a_n, a_{n+1}, b'$ má řešení $\Leftrightarrow$ vstupní instance SP: $\{a_1, \dots, a_n\}, b$ má řešení.

Důkaz.

” $\Rightarrow$ ” Necht' LOUP($\{a_1, \dots, a_n\} \cup \{a_{n+1}\}$) má řešení $I \subseteq \{1, 2, \dots, n+1\}$.
Pak:

$$\begin{aligned} \sum_{i \in I} a_i &= \sum_{j \in \{1, 2, \dots, n+1\} \setminus I} a_j \\ \sum_{i \in I} a_i &= (A + 2b' - A)/2 = b' = \sum_{j \in \{1, 2, \dots, n+1\} \setminus I} a_j \end{aligned}$$

⁸Existuje pro $a_1, \dots, a_n \in \mathbb{Z}^+$ množina indexů $S \subseteq \{1, \dots, n\}$ taková, že $\sum_{i \in S} a_i = b$?

⁹Jinými slovy: Je jedno, jestli hledáme součet 700,- nebo doplněk 300,- v 1000,-

Jestliže $n + 1 \in I$, pak $\{1, 2, \dots, n + 1\} \setminus I$ je řešením SP, stejný argument platí pro $n + 1 \in \{1, 2, \dots, n + 1\} \setminus I$.

” $\Leftarrow$ ” Předpokládáme, že součet podmnožiny má řešení $I \subseteq S$ (tj. množina indexů množiny K), pak platí $\sum_{i \in I} a_i = b$. Mohou nastat dvě možnosti:

(a) $b' = b$ pak $I' = I$

(b) $b' = A - b$ pak $I' = S \setminus I$

Z čehož dostáváme, že pro I' platí:

$$\sum_{i \in I'} a_i = b'.$$

Dále platí:

$$\begin{aligned} \sum_{i \in S} a_i + a_{n+1} &= b' + \sum_{i \in S \setminus I'} a_i + a_{n+1} \\ \sum_{i \in S \setminus I'} a_i + a_{n+1} &= A - b' + \underbrace{2b' - A}_{a_{n+1}} = b' \end{aligned}$$

I' je tedy řešením instance LOUP.

□